

جمهوری اسلامی ایران

بسمه تعالی

شورای نگهبان
قائم مقام دبیر

شماره: ۹۱/۳۰/۴۸۳۲۸

تاریخ: ۱۳۹۱/۷/۲۳

پوست:

طبقه بندی:

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۷۰/۷۳۶۳۲ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۰۳ و پیرو نامه های ۹۰/۳۰/۴۶۱۴۱ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۲۳ و شماره ۹۰/۳۰/۴۵۹۹۶ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۱۰؛

لایحه آیین دادرسی کیفری

مصوب جلسه مورخ نوزدهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و نود مجلس شورای اسلامی که بر اساس اصل ۸۵ قانون اساسی به تصویب کمیسیون قضائی و حقوقی رسیده است، در جلسات متعدد شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و ادامه نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد:

۱- در تبصره ۳ ماده ۶۶ علاوه بر ایراد قبلی از آنجا که تصویب شرایط باید به موجب قانون باشد این تبصره مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۲- اطلاق ماده ۳۰۵ در مواردی که علنی بودن دادگاه منافی عفت عمومی یا نظم عمومی باشد، خلاف موازین شرع شناخته شد.

۳- ماده ۴۷۷ و تبصره های آن که حق قبول اعاده دادرسی و نقض حکم قطعی را به رئیس قوه قضائیه می دهد خلاف قانون اساسی است پیشنهاد می شود که رئیس قوه قضائیه پس از تشخیص امر مبنی بر خلاف بین شرع بودن احکام، شعبه یا شعبی از دیوان عالی کشور را که متشکل از قضات مجتهد عادل معتمد وی باشند برای رسیدگی، تجویز اعاده دادرسی و نقض حکم، معین نماید.

۴- در تبصره ۳ ماده ۵۱۳، دادگاه باید حکم به تحمل مجازات در محل اقامت محکوم نماید مگر این امر موجب مفسده باشد لذا اطلاق آن خلاف موازین شرع شناخته شد.

۵- در تبصره ماده ۵۱۸ و نیز در ماده ۲۵۵، خسارت باید مطابق ماده ۱۴ اصلاح شده، تعیین گردد.

۶- ماده ۵۲۳، باید با توجه به مسأله ۱۷ تحریر الوسیله «القول فی احکام الولاده» اصلاح شود و الا اشکال دارد.

۷- بند (ت) ماده ۵۲۴، از حیث عدم ذکر پیشنهاد، مغایر بند ۱۱ اصل ۱۱۰ قانون اساسی است.

۸- اطلاق بعضی از موارد از قبیل تفصیل حقوق و وظایف زندانیان در ماده ۵۲۸، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد. همچنین چون مقصود از این ماده، آیین نامه اجرایی برای امور مذکور است

به این امر تصریح شود، به علاوه واگذاری تصویب آن به هیأت وزیران، مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی است.

۹- در ماده ۵۳۶، بازگرداندن عین به مالک در صورتی که مراجع مربوط وضع ید بر آن نموده باشند، واجب و فروش آن جایز نیست مگر در صورت فساد مال.

۱۰- در ماده ۵۴۱، ایهام زندانی کردن در مواردی که محذوری بر آزادی محکوم نباشد، خلاف موازین شرع است. همچنین تبصره این ماده نیز خلاف موازین شرع شناخته شد.

۱۱- در ماده ۵۴۲، استثناء کلیه موارد مستوجب حد در مواردی که جرایم حدی هم قابل عفو باشد، خلاف موازین شرع است.

۱۲- در ماده ۵۴۹، تصویب آئین نامه قضایی توسط هیأت وزیران، مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۱۳- در ماده ۵۵۳، نظر به اینکه لزومی برای شرط «درخواست محکوم علیه» وجود ندارد، این ماده باید اصلاح گردد.

۱۴- در ماده ۵۵۷ و تبصره آن، تصویب آئین نامه قضایی توسط هیأت وزیران، مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۱۵- اطلاق تبصره ماده ۶۴۹، در مواردی که محکوم به به میزانی نباشد که موجب خروج از اعسار شود و نیز محکوم به از مستثنیات دین باشد، اشکال دارد.

۱۶- در خصوص تبصره ۳ ماده ۶۵۰، تصویب آئین نامه قضایی توسط هیأت وزیران، مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۱۷- اطلاق پرداخت هزینه دادرسی در ماده ۶۵۵، در همه مواردی که پرداخت هزینه آن لازم است به مقدار دخالت در وقوع جرم آنان، اشکال دارد.

۱۸- در تبصره ماده ۶۵۶، تصویب آئین نامه قضایی توسط هیأت وزیران، مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۱۹- علاوه بر ایرادات و ابهامات متعددی که در بخش های ششم و هشتم این مصوبه با عناوین «آیین دادرسی جرائم نیروهای مسلح» و «آیین دادرسی جرائم رایانه ای و تشکیلات، زیرساخت ها و دادرسی الکترونیکی» وجود دارد، از آنجا که این بخش ها جزء لایحه نبوده و طرح موضوع اصل ۷۴ قانون اساسی نیز نمی باشند و پیشنهاد و اصلاحات مذکور در اصل ۷۵ نیز در آنها صدق نمی کند و

یا اصلاح عرفی مواد مذکور در لایحه محسوب نمی‌شوند، مغایر اصول فوق‌الذکر شناخته شدند. همچنین مواد دیگر که به دو موضوع مربوط به این بخش‌ها ارتباط دارند باید با توجه به این ایراد اصلاح گردند.

۲۰- ماده ۷۰۰ با توجه به اصلاحاتی که در خصوص بخش‌های ششم و هشتم با عنوان «آیین دادرسی جرائم نیروهای مسلح» و «آیین دادرسی جرائم رایانه‌ای و تشکیلات، زیرساخت‌ها و دادرسی الکترونیکی» به عمل می‌آید باید اصلاح گردد.

تذکرات:

- ۱- در ماده ۴۲ عبارت «پانزده سال یا کمتر از آن» به عبارت «غیر بالغ» اصلاح شود. همچنین در این ماده عبارت «با رعایت موازین شرعی» اضافه گردد.
- ۲- در بند (الف) ماده ۶۸، در مواردی که شاکی این امکانات را ندارد باید عبارت اصلاح شود، عبارت «در صورت امکان» اضافه شود.
- ۳- در تبصره ماده ۹۲ «یا» در عبارت «یا نبودن بازپرس دیگر» صحیح نیست و نیازمند اصلاح عبارتی می‌باشد.
- ۴- در ماده ۹۷، مناسب است اشخاص دیگری که در ارتباط با موضوع هستند از قبیل شهود، مطلعین و اعلام کننده نیز اضافه شوند.
- ۵- ماده ۱۰۱، نباید منحصر به بزه دیده گردد زیرا در مورد دیگران هم رعایت موارد مذکور لازم است.
- ۶- در ماده ۱۰۳، کلمه «است» به کلمه «هستند» اصلاح گردد.
- ۷- ماده ۲۵۷ با ماده ۳۰ قانون نظارت بر رفتار قضات مصوب سال ۱۳۹۰ که مؤخر بر طرح این لایحه در آن کمیسیون محترم است، تعارض دارد؛ در این خصوص تعیین تکلیف شود.
- ۸- در ماده ۲۶۵، با توجه به ماده ۲۶۷، ظاهراً منظور از «جلب به بازپرسی»، «جلب به دادرسی» است.
- ۹- در مواد ۳۰۷، ۳۰۸ و تبصره ماده ۳۱۱، در خصوص جرایمی که داخل در صلاحیت دادگاه انقلاب هستند باید موضوع روشن شود.
- ۱۰- ظاهراً در ماده ۳۴۰، منظور از جرائم تعزیری است که مجازات آن‌ها اخف است نه این جرائم که از جهت مجازات اشد می‌باشند.
- ۱۱- در بند (الف) ماده ۴۵۵ واژه «شود» به «شده باشد» تبدیل شود.
- ۱۲- در بند (پ) ماده ۴۷۴ واژه «دیگر» در عبارت «مرجع قضائی دیگر» حذف گردد.
- ۱۳- در ماده ۴۸۱، در صورتی که هر دو حکم صحیح نباشد، حکم قضیه روشن نیست.
- ۱۴- بند (الف) ماده ۵۱۰، نیازمند اصلاح عبارتی است.

جمهوری اسلامی ایران

بسمه تعالی

شورای نگهبان
قائم مقام دبیر

شماره: ۹۱,۳۵,۴۸۳۲۸

تاریخ: ۱۳۹۱/۷/۲۳

پوست:

طبقه بندی:

۱۵- در ماده ۵۲۰، ظاهراً منظور از طبقه اول، کل درجات است که شامل همسر نیز می باشد. همچنین ظاهراً منظور، تشخیص وجود شرایط است که باید اصلاح شود.

۱۶- در بند (ث) ماده ۵۲۴، با توجه به فرمایش مقام معظم رهبری مدظله العالی، تصمیم گیری شود.

۱۷- در ماده ۵۴۳، واژه «رساء» به «رسا» اصلاح شود.

۱۸- در ماده ۶۵۴، واژه «باشند» به «باشند» اصلاح شود.

محمد رضا علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان